

Keskkonnaministeerium
keskkonnaministeerium@envir.ee

Teie 12.11.2021 nr 1-1/14-483/1; 2-
5/21-02487
Meie 29.11.2021 nr 1.1-11/8155-2

Seisukoht looduskaitseaduse ja sellega seotud seaduste muutmise seaduse eelnõu (483 SE) kohta

Austatud härra keskkonnaminister

Vastavalt Riigikantselei 15. novembri 2021. a resolutsioonile 1-1/14-483 esitame Rahandusministeeriumi seisukoha looduskaitseaduse ja sellega seotud seaduste muutmise seaduse eelnõu (483 SE) kohta.

1. Täna kehtiv looduskaitseaduse regulatsioon näeb ette, et korduva üleujutusega veekogude ranna või kalda piiranguvöönd, veekaitsevöönd ja ehituskeeluvöönd koosnevad üleujutatavast alast ja piiranguvööndi, ehituskeeluvööndi ja veekaitsevööndi laiuks. Eelnõuga soovitakse muuta kehtivat regulatsiooni nii, et korduva üleujutusega veekogude veekaitsevöönd ja ehituskeeluvöönd laienevad vaid üleujutusala piirini, mis sisuliselt tähendab seda, et üleujutusala piiril on edaspidi ehitamine lubatud. Samas nähakse eelnõuga ette, et ehituskeeluvööndi suurendamine on võimalik vaid üldplaneeringuga (lisaks ka detailplaneeringuga, kuid arvestades, et detailplaneering peab olema kooskõlas üldplaneeringuga ehk detailplaneeringuga ei saa vööndit suurendada rohkem kui üldplaneering ette näeb). Selgitame, et täna koostab üldplaneeringuid ca 80% kõikidest omavalitsustest ehk 79-st kohalikust omavalitsusest on üldplaneering koostamisel 67. Eelnõu seadusena jõustumine tooks kaasa materiaaloiguse muutuse, millega üldplaneeringute kehtestamisel arvestada tuleb. Seega tuleb kohalikel omavalitsustel üldplaneeringu koostamise menetluses tagasi minna, millega kaasnevad omavalitsustele olulised kulud, samuti muudab see planeeringute koostamise ajaliselt pikemaks. Lisaks puudub omavalitsustel pädevus hindamaks kas ja millistel tingimustel ehituskeelu suurendamine võimalik on, mistõttu toob kohalikele omavalitsustele kaasa vajaduse erinevate ekspertiiside tellimiseks, millega kaasnevate kuludega omavalitsused täna arvestanud ei ole. Seletuskirjas ei ole hinnatud üleujutuspiirile ehitamisega kaasnevaid ohutusega seotud küsimusi, vaid on viidatud, et nimetatud reguleerib ehitusseadustik. Ehitusseadustik näeb küll üldise põhimõtena ette, et ehitamine peab olema ohutu, kuid seda saab antud olukorras liialt üldiseks pidada, mistõttu tuleks vastavad mõjud eelnõu koostamisel siiski eraldi hinnata.

2. Eelnõuga kavandatud ranna ja kalda kaitsevööndi regulatsiooni kaotamisel on otsene mõju rohevõrgustike käsitlemisega planeeringutes, mis on nii üleriigilise-, maakonna- kui ka üldplaneeringu ülesandeks (vt PlanS § 14 lg 1 p 5, § 56 lg 1 p 9, § 75 lg 1 p 10).

Rohevõrgustikega käsitlemine sai alguse Euroopa Liidu bioloogilise mitmekesisuse poliitikast tulenenud rohetaristu strateegiast¹.

Rohetaristu strateegiat viiakse ellu läbi erineva tasandi planeeringute, mille koostamisel lähtutakse Rohevõrgustiku planeerimisjuhendist². Juhendis toodu kohaselt on veekogude kallastel oluline tähtsus elupaikade ja liikumiskoridoridena mitmetele maismaa liikidele, samuti on kaldad seotud puhkeotstarbelise kasutusega (lk 14). Samuti on juhendis rõhutatud vajadust näiteks vooluveekogude mõlemal kaldal säilitada taimestik kuni mitmesaja meetri ulatuses (lk 42).

Eelnõu seletuskirjas ei ole analüüsitud, millised on eelnõuga seotud mõjud rohevõrgustikule ja seeläbi elurikkuse kaitsesele ja säilimisele tervikuna. Arvestades eeltoodut, võib muudatuse jõustumine seada ohtu või raskendada rohevõrgustike määramist planeeringute koostamisel.

3. Eelnõu seletuskirjas on tõdetud, et kavandavate muudatustega võib kaasneda mõningane negatiivne mõju looduskeskkonnale (lk 9), kuid täpsemat mõjuhindangut seletuskirjas toodud ei ole. Märkime, et Vabariigi Valitsuse esitatud seaduseelnõude puhul, mille koostamisel tuleb lähtuda Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruses nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ toodust, on looduskeskkonnale avalduva mõju hindamine kohustuslik. Samuti rõhutame, et Euroopa keskkonnaõiguse üheks aluspõhimõtteks (aluspõhimõtete rakendamine on EL liikmesriikidele kohustuslik) olev ettevaatuspõhimõte näeb ette, et keskkonnaga seotud riske tuleb vältida olukordades, kus ei ole selge, kas kavandatava tegevusega kaasneb keskkonnamõju ja otsuseid ei tohiks teha olukorra, kus otsusega kaasneb keskkonnamõju on negatiivne või on mõju teadmata. Seega on kogu Eesti ranniku- ja kaldaala puudutava muudatusega looduskeskkonnale kaasnevate mõjude hindamata jätmine vastuolus ettevaatuspõhimõttega, millest ka õigusloome protsessis lähtuda tuleb. Eeltoodut toetavad keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 11 kommentaarid³.

4. Seletuskirja kohaselt on LKS-is sätestatud ranna ja kalda osas kehtivate ning eelnõuga kehtetuks tunnistatavate piirangute peamine eesmärk seotud vee kaitsega. Lähtudes nii kehtivate normide sisust kui arvestades täna LKS § 34 sätestatud ranna- ja kalda kaitse eesmärki (milleks on rannal või kaldal asuvate looduskoosluste säilitamine, inimtegevusest lähtuva kahjuliku mõju piiramine, ranna või kalda eripära arvestava asustuse suunamine ning seal vaba liikumise ja juurdepääsu tagamine), on sätete reguleerimisala oluliselt laiem kui vaid vee kaitse, mistõttu on seletuskirjas toodud väide ekslik.

5. Seletuskirjas on toodud, et seaduse jõustumiseks on jäetud üleminekuajaks (1.09.2022), mis võimaldab vajadusel algatada rannal ja kaldal täiendavate alade looduskaitse alla võtmise menetlus. Samas on seletuskirjas analüüsitud, millised kulud võivad sellega kaasneda riigile kui menetluse läbiviijale ja looduskaitse aluste maa-alade omanikele loodushoiu toetuste maksjale (vt LKS § 18).

6. Seletuskirja kohaselt võivad eeldatavalt hakata maaomanikud esitama kohalikele omavalitsustele taotlusi planeeringute muutmiseks, kehtetuks tunnistamiseks või kohalikud omavalitsused soovivad ise algatada planeerimismenetlusi, et viia kehtivad planeeringud uuele seadusele vastavaks. Sellega kaasnevad planeerimismenetlustega seotud kulud, kuid ruumiline planeerimine on osa tavapärasest kohaliku omavalitsuse tegevusest. Märkime, et

¹ https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/index_en.htm

² https://keskkonnaagentuur.ee/sites/default/files/rohevõrgustiku-planeerimisjuhend_20-04-18.pdf

³ <https://k6k.ee/keskkonnaseadustik/2-ptk/1-jagu/pg-11>

tegemist on ulatusliku muudatusega, mis puudutab väga paljusid veekogude äärsete maade omanikke, mistõttu võib eeldada omavalitsuse töökoormuse olulist kasvu, mille mõjude hinnangut seletuskirjas aga toodud ei ole.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jaak Aab
riigihalduse minister

Küllli Siim 611 3129 Kylli.Siim@fin.ee
Kadi-Kaisa Kaljuveer 611 3312 Kadi-Kaisa.Kaljuveer@fin.ee
Virge Aasa 6113549 Virge.Aasa@fin.ee
Eleri Kautlenbach 6113228 Eleri.Kautlenbach@fin.ee

Lisaadressaadid:
Riigikantselei